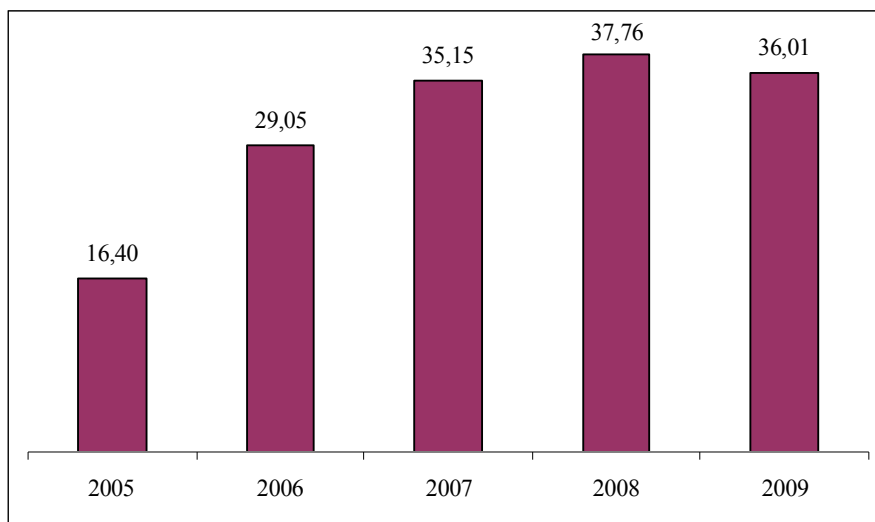

1.4.2. Діяльність з організації торгівлі на ринку цінних паперів*

Діяльність з організації торгівлі на ринку цінних паперів України здійснюють фондові біржі.

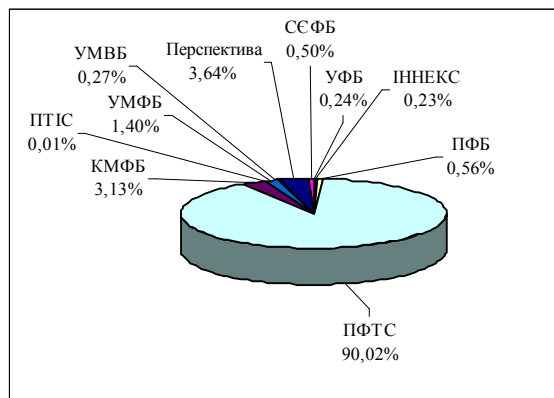
Станом на 31.12.2009 загальна кількість організаторів торгівлі, яким видано ліцензію на здійснення діяльності з організації торгівлі на ринку цінних паперів, становила 10 (ВАТ «Київська міжнародна фондова біржа», ЗАТ «Придніпровська фондова біржа», ПрАТ «Українська міжбанківська валютна біржа», ЗАТ «Українська міжнародна фондова біржа», ЗАТ «Українська фондова біржа», ВАТ «Східно-Європейська фондова біржа», ВАТ «Українська біржа», ЗАТ «Фондова біржа «ІННЕКС», ПрАТ «Фондова біржа «ПФТС», ПАТ «Фондова біржа «Перспектива»).

Протягом 2009 року обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі становив 36,01 млрд грн, що менше на 4,6% порівняно з 2008 роком (діаграма 1.23).

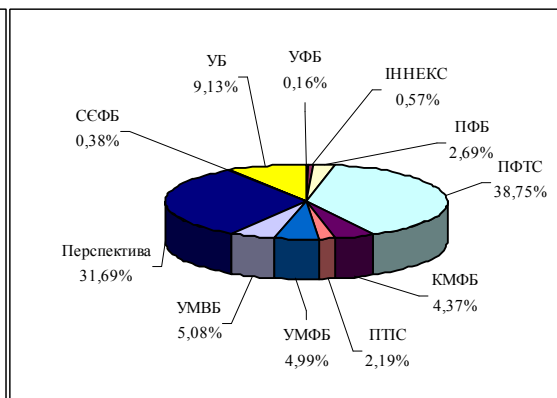

Діаграма 1.23. Обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі за період з 2005 по 2009 рік, млрд грн

У 2009 році спостерігається збільшення частки обсягів виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі ПАТ ФБ «Перспектива», ПрАТ «УМВБ», ЗАТ «УМФБ» порівняно з минулим роком та зменшення частки обсягів виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі ПрАТ ФБ «ПФТС» (діаграми 1.24 та 1.25).

Діаграма 1.24. Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі у 2008 році

Діаграма 1.25. Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі у 2009 році

* з урахуванням вимог рішення Комісії від 19.01.2010 №54 «Про затвердження рекомендацій щодо розкриття інформації про обсяги торгівлі з цінними паперами на фондовій біржі за участю центрального контрагента»

Найбільші обсяги виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі здійснено протягом IV кварталу 2009 року (58,74% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі у 2009 році) (таблиця 1.12).

Таблиця 1.12

Обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі (з розподілом за місяцями) у 2009 році, млн грн

Період	Організатор торгівлі											Усього
	УФБ	КМФБ	ПФТС	УМВБ	ІННЕКС	ПТС	ПФБ	УМФБ	Перспектива	СЄФБ	УБ	
Січень	0,01	95,50	1 563,26	1,54	0,01	0,00	2,16	100,63	53,38	4,68	0,01	1 821,18
Лютий	2,54	99,75	267,40	0,70	3,84	0,08	2,63	91,58	547,31	74,10	202,79	1 292,72
Березень	0,03	95,91	1 909,81	0,57	0,00	0,32	2,00	193,68	56,02	2,34	7,36	2 268,04
Квітень	0,04	78,58	383,77	66,46	2,00	26,97	5,67	64,49	10,06	3,77	73,48	715,28
Травень	0,03	316,23	163,01	69,56	197,87	0,05	206,00	113,01	167,44	11,79	111,46	1 356,45
Червень	0,53	85,72	644,05	386,54	0,01	760,37	35,50	92,75	8,68	7,41	134,30	2 155,85
Липень	0,86	131,00	708,27	0,60	0,16	0,00	0,40	190,59	0,36	6,72	174,64	1 213,60
Серпень	15,58	89,72	459,35	876,11	0,34	0,00	1,77	282,00	65,93	5,51	333,49	2 129,79
Вересень	0,32	6,66	903,20	57,06	0,01	0,00	28,64	419,84	10,34	5,60	474,67	1 906,36
Жовтень	0,27	159,76	2 000,92	167,24	0,01	0,00	177,93	2,94	24,47	4,22	799,43	3 337,17
Листопад	0,58	362,58	1 847,31	153,20	0,01	0,00	487,24	46,43	28,28	5,08	578,82	3 509,52
Грудень	38,01	52,10	3 105,09	49,20	1,17	0,00	20,45	198,38	10 440,18	5,75	397,73	14 308,05
Усього	58,81	1 573,49	13 955,45	1 828,78	205,44	787,79	970,39	1 796,30	11 412,43	136,97	3 288,17	36 014,02

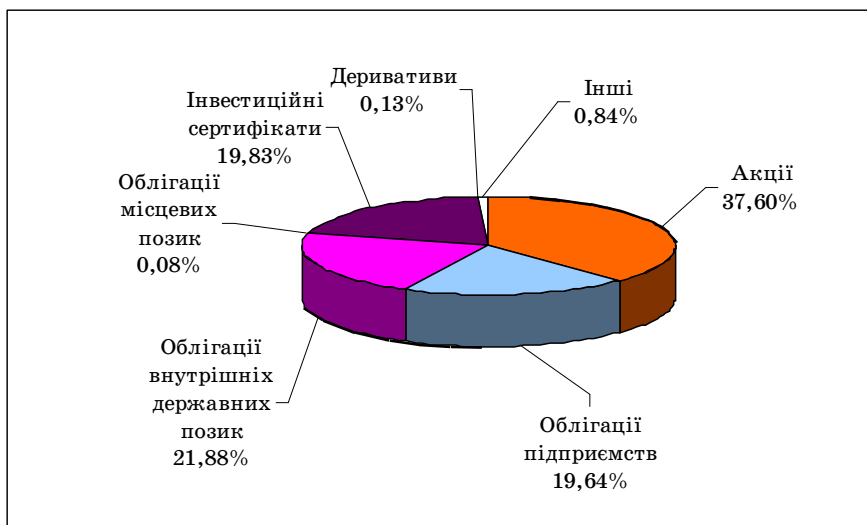
Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі за видами цінних паперів у 2005-2009 роках наведено у таблиці 1.13.

Таблиця 1.13

Обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі у 2005-2009 роках, млрд грн

Вид цінного папера	Роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Акції	4,48	6,95	13,61	11,82	13,54
Облігації внутрішніх держаних позик	3,88	8,51	2,77	8,55	7,88
Облігації підприємств	6,54	12,13	17,36	16,61	7,07
Облігації місцевих позик	0,67	0,99	0,79	0,46	0,03
Інвестиційні сертифікати	0,18	0,33	0,43	0,20	7,14
Деривативи	0,68	0,09	0,05	0,12	0,05
Інші	0	0,05	0,13	0,00	0,30
Усього	16,43	29,05	35,15	37,76	36,01

Найбільший обсяг виконаних біржових контрактів за фінансовими інструментами на організаторах торгівлі протягом 2009 року зафіксовано з: акціями на суму 13,54 млрд грн (37,60% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі у 2009 році); облігаціями внутрішніх державних позик – 7,88 млрд грн (21,88%); облігаціями підприємств – 7,07 млрд грн (19,64%) (діаграма 1.26).

Діаграма 1.26. Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів з цінними паперами за видами цінних паперів у 2009 році

Порівняно з 2008 роком питома вага обсягу торгів інвестиційними сертифікатами у структурі обсягів торгів на організаторах торгівлі у 2009 році збільшилась з 0,54% до 19,83%.

У 2009 році на організаторах торгівлі обсяг виконаних біржових контрактів на первинному ринку становив 5,22 млрд грн (14,51% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі), на вторинному – 30,79 млрд грн (85,49%).

На первинному ринку обсяг торгів з облігаціями підприємств на організаторах торгівлі становив 4,64 млрд грн, при цьому найбільший обсяг зафіксовано на ПрАТ «УМВБ», ПрАТ ФБ «ПФТС» (1,55 млрд грн та 1,24 млрд грн відповідно).

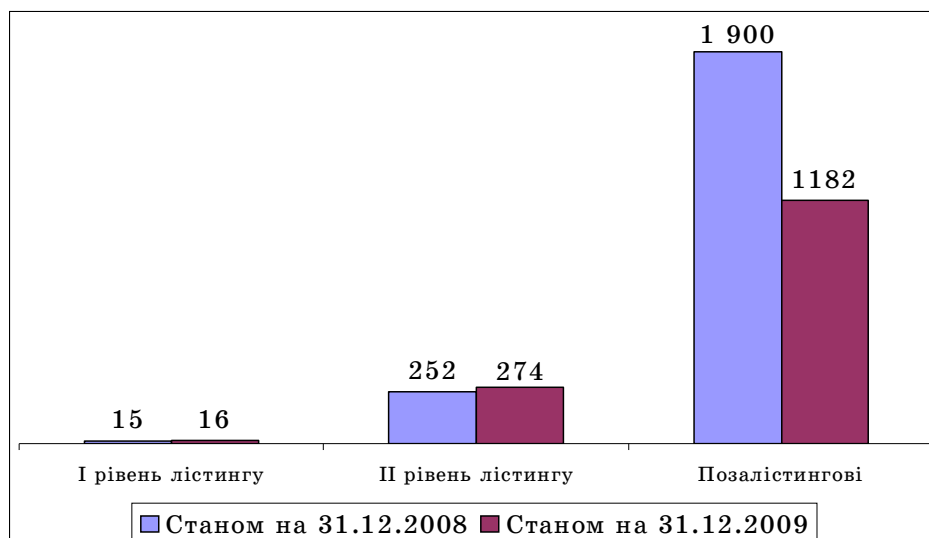
Протягом року на вторинному ринку обсяг торгів з акціями на організаторах торгівлі становив 13,23 млрд грн. З Державними облігаціями України та облігаціями місцевих позик здійснювалися торги на ПрАТ ФБ «ПФТС» на суму 7,67 млрд грн та 27,51 млн грн відповідно (таблиця 1.14).

Таблиця 1.14

Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі протягом 2009 року, млн грн

Організатор торгівлі	Первинний ринок					Обсяг торгів на первинному ринку	Вторинний ринок						Обсяг торгів на вторинному ринку	Загальний обсяг торгів на організаторах торгівлі
	Акції	Облігації підприємств	Похідні цінні папери (деривативи)	Державні облігації України	Акції		Облігації підприємств	Державні облігації України	Облігації місцевих позик	Інвестиційні сертифікати	Похідні цінні папери (деривативи)			
УФБ	20,36	0	0,30	0	20,66	0,43	0,02	0	0	0,06	37,64	38,15	58,81	
КМФБ	226,16	12,01	0	0	238,17	691,07	602,18	0	0	41,96	0,12	1 335,32	1 573,49	
Іннекс	0	0	0	0	0	202,32	3,11	0	0	0	0	205,44	205,44	
ПФБ	0	293,74	0	0	293,74	652,58	0,56	0	0	23,51	0	676,65	970,39	
УМВБ	56,94	1 550,25	5,65	0	1 612,85	0	0	214,79	0	0	1,14	215,93	1 828,78	
УМФБ	1,32	680,21	0	0	681,53	713,33	328,02	0	0	73,42	0	1 114,77	1 796,30	
СЄФБ	0,87	0,00	0	0	0,87	121,14	6,50	0	0	8,47	0	136,11	136,97	
ПФТС	0,25	1 241,65	0	0	1 241,90	3 522,12	1 381,49	7 672,07	27,51	110,36	0	12 713,55	13 955,45	
ПГТС	0	0	0	0	0	787,79	0	0	0	0	0	787,79	787,79	
Перспектива	0	645,79	2,32	274,88	922,99	3 516,83	66,95	21,44	0	6 884,22	0	10 489,45	11 412,43	
УБ	0	211,92	0	0	211,92	3 026,70	49,24	0	0	0,31	0	3 076,25	3 288,17	
Усього	305,91	4 635,57	8,26	274,88	5 224,62	13 234,31	2 438,07	7 908,31	27,51	7 142,31	38,89	30 789,40	36 014,02	

Відповідно до вимог Положення про функціонування фондових бірж, затверджених рішенням Комісії від 19.12.2006 №1542, станом на 31.12.2009 до біржових списків організаторів торгівлі включено 1 472 цінних паперів емітентів. Кількість цінних паперів емітентів, які включено до біржових реєстрів організаторів торгівлі, становить 290 (на 8,61% більше порівняно з аналогічним періодом 2008 року). Цінні папери емітентів, що не відповідають вимогам лістингу, заносяться до біржових списків як позалістингові цінні папери та на кінець 2009 року становлять найбільшу кількість цінних паперів емітентів, які допущено до обігу на організаторах торгівлі. (діаграма 1.27).

Діаграма 1.27. Кількість цінних паперів емітентів, які включено до біржових списків організаторів торгівлі, шт.

У біржовому реєстрі до котирувального списку за I рівнем лістингу включено 16 цінних паперів 14 емітентів (таблиця 1.15).

Таблиця 1.15

Перелік емітентів, цінні папери яких включено до котирувального списку за I рівнем лістингу на організаторах торгівлі (станом на 31.12.2009)

Організатор торгівлі	Найменування емітента	Вид цінного папера
ПФТС	Укрсоцбанк	акції іменні прості
ПФТС	Дніпроенерго	акції іменні прості
ПФТС	Київенерго	акції іменні прості
ПФТС	Укрнафта	акції іменні прості
ПФТС	Концерн Стирол	акції іменні прості
ПФТС	ЛуАЗ	акції іменні прості
ПФТС	Райффайзен Банк Аваль	акції іменні прості
ПФТС	Мотор Січ	акції іменні прості
ПФТС	Хрещатик	облігації підприємств
ПФТС	Укртелеком	акції іменні прості
ПФТС	Центренерго	акції іменні прості
ПФТС	Західенерго	акції іменні прості
ПФТС	Донбасенерго	акції іменні прості
УБ	Мотор Січ	акції іменні прості
УБ	Укртелеком	акції іменні прості
УБ	АКБ «Форум»	акції іменні прості

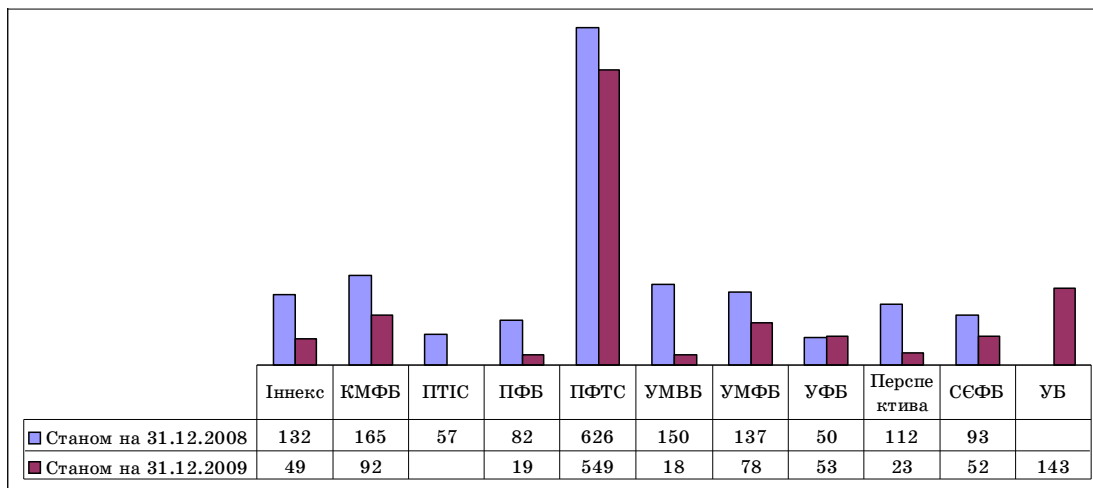
У біржовому реєстрі до котирувального списку за II рівнем лістингу включено 274 цінних папери 160 емітентів (таблиця 1.16).

Таблиця 1.16

Розподіл кількості цінних паперів емітентів, які включено до котирувального списку за II рівнем лістингу (станом на 31.12.2009), шт.

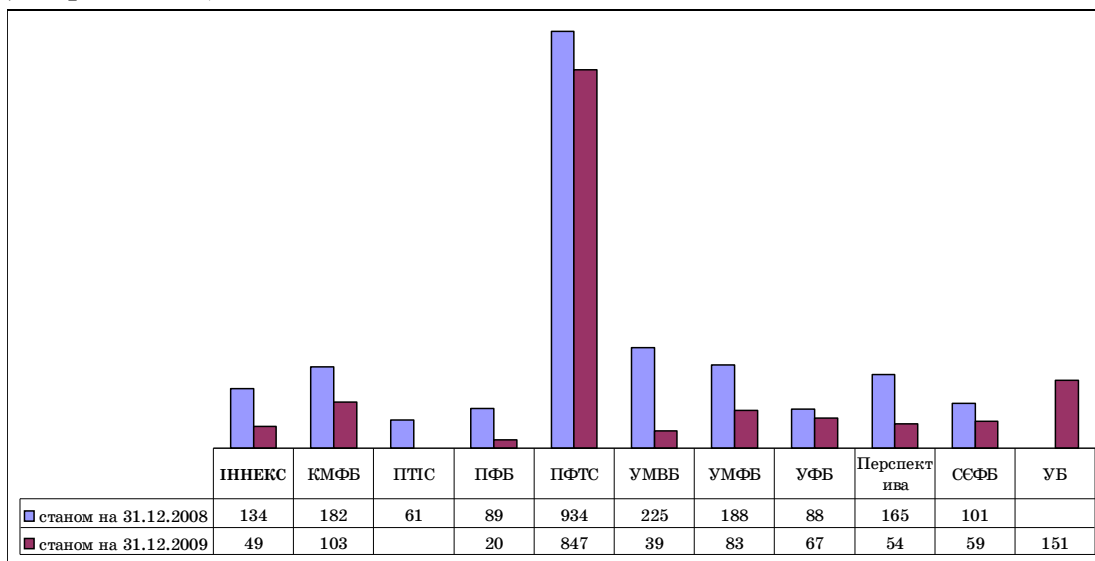
Організатор торгівлі	Акції	Облігації підприємств	Облігації внутрішніх державних позик України	Інвестиційні сертифікати	Похідні цінні папери (деривативи)	Іпотечні облігації	Усього
КМФБ	8	9	0	4	0	0	21
УМФБ	3	5	0	5	0	0	13
ПФБ	0	0	0	0	1	0	1
ПФТС	50	103	32	14	10	1	210
Перспектива	1	0	0	10	0	0	11
СЄФБ	11	1	0	4	0	0	16
УБ	1	1	0	0	0	0	2
Усього	74	119	32	37	11	1	274

Станом на 31.12.2009 найбільша кількість емітентів, цінні папери яких включено до біржових списків організаторів торгівлі, знаходилась на ПрАТ ФБ «ПФТС», а саме: 51,02% від загальної кількості емітентів, цінні папери яких включено до біржових списків організаторів торгівлі (діаграма 1.28).

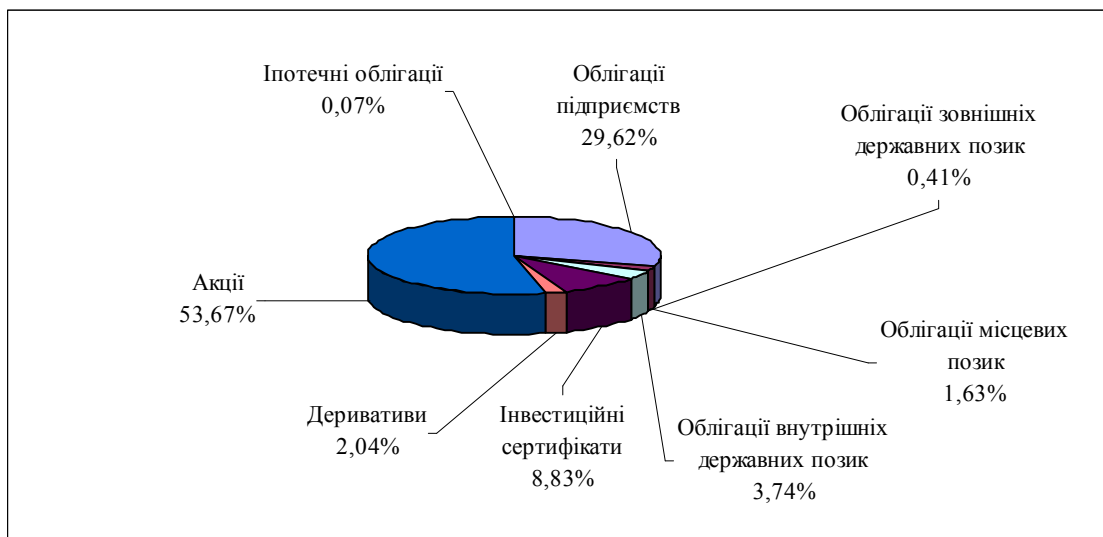
Діаграма 1.28. Розподіл кількості емітентів, цінні папери яких включено до біржових списків організаторів торгівлі

У 2009 році спостерігається збільшення частки цінних паперів емітентів у біржових списках організаторів торгівлі ВАТ «УБ» та зменшення частки цінних паперів емітентів у біржових списках організаторів торгівлі ПрАТ «УМВБ», ЗАТ «ФБ «ІННЕКС», ЗАТ «УМФБ» (82,66%, 63,43%, 55,85% відповідно) (діаграма 1.29).

Діаграма 1.29. Розподіл кількості цінних паперів емітентів, які включено до біржових списків організаторів торгівлі

Найбільшу кількість цінних паперів емітентів, які включено до біржових списків організаторів торгівлі, становили акції (53,67% від загальної кількості цінних паперів емітентів, які включено до біржових списків організаторів торгівлі на кінець 2009 року). Протягом 2009 року збільшилась кількість облігацій внутрішніх державних позик та інвестиційних сертифікатів (на 22,22% та 11,11% відповідно, порівняно з показниками аналогічного періоду 2008 року) (діаграма 1.30).

Цінні папери емітентів – «блакитних фішок»

Діаграма 1.30. Кількість цінних паперів емітентів, які включено до біржових списків організаторів торгівлі (станом на 31.12.2009)

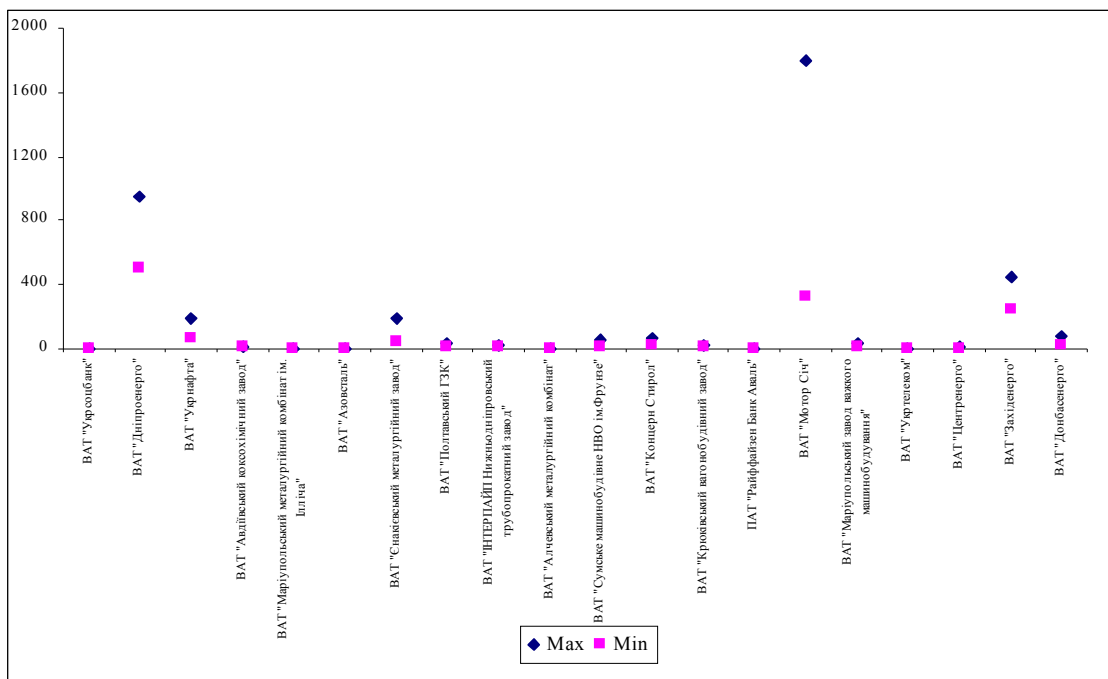
Станом на 31.12.2009 до біржових реєстрів організаторів торгівлі включено 24 цінних папери емітентів «блакитних фішок» 18 емітентів.

У біржовому реєстрі до котирувального списку за I рівнем лістингу включено 12 цінних паперів (акції), за II рівнем лістингу – 12 цінних паперів (з них: 9 акцій; 3 облігації підприємств) (таблиця 1.17).

Перелік емітентів «блакитних фішок», які включено до біржових реєстрів на організаторах торгівлі (станом на 31.12.2009)

Організатор торгівлі	Найменування емітента	Вид цінного папера	Рівень лістингу
ПФТС	ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Західенерго»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Центренерго»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Укрнафта»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Інтертайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Мотор Січ»	акції	1
ПФТС	ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	облігації підприємств	2
ПФТС	ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	облігації підприємств	2
ПФТС	ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Азовсталь»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Дніпроенерго»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Єнакієвський металургійний завод»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Укрсоцбанк»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Укрсоцбанк»	облігації підприємств	2
ПФТС	ВАТ «Алчевський металургійний комбінат»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Донбасенерго»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Концерн Стирол»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Полтавський ГЗК»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Маріупольський завод важкого машинобудування»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Сумське машинобудівне НВО ім. Фрунзе»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Укртелеком»	акції	1
УБ	ВАТ «Концерн Стирол»	акції	2
УБ	ВАТ «Мотор Січ»	акції	1
УБ	ВАТ «Укртелеком»	акції	1

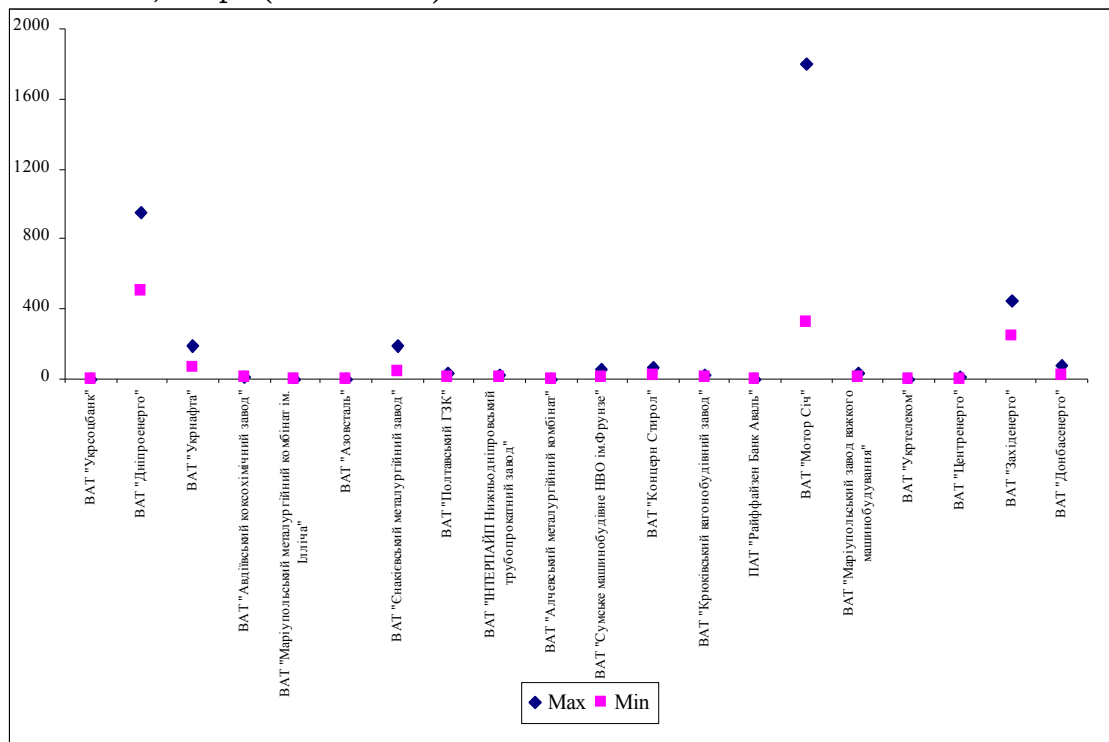
Розмір максимального та мінімального біржового курсу цінних паперів, емітентів «блакитних фішок» протягом 2009 року наведено в діаграмах 1.31, 1.32.

Діаграма 1.31. Максимальний та мінімальний біржовий курс цінних паперів «блакитних фішок» на ПрАТ ФБ «ПФТС» протягом 2009 року, грн

Протягом 2009 року на ПрАТ ФБ «ПФТС» максимальний біржовий курс зафіксовано з акціями ВАТ «Мотор Січ» – 1801,36 грн (07.12.2009), мінімальний – 280,00 грн (03.03.2009).

Діаграма 1.32. Максимальний та мінімальний біржовий курс цінних паперів «блакитних фішок» на ВАТ «УБ» протягом 2009 року, грн

Протягом 2009 року на ВАТ «УБ» максимальний біржовий курс зафіксовано з акціями ВАТ «Мотор Січ» – 1799,65 грн (07.12.2009), мінімальний – 323,54 грн (26.03.2009).

1.5. ДЕПОЗИТАРНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1.5.1. Діяльність щодо ведення реєстрів власників іменних цінних паперів

Станом на 31.12.2009 367 реєстраторів мали ліцензію на здійснення діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

У таблиці 1.18 відображена інформація щодо кількості емітентів, які самостійно ведуть реєстри власників іменних цінних паперів та реєстраторів, які здійснюють ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Таблиця 1.18

Кількість емітентів, які самостійно ведуть реєстри власників іменних цінних паперів, та реєстраторів, які ведуть реєстри власників іменних цінних паперів

	на 31.12.2005	на 31.12.2006	на 31.12.2007	на 31.12.2008	на 31.12.2009
Реєстроутримувачі	352	351	372	379	364
Емітенти	346	357	304	278	247

Починаючи з 2002 року спостерігається тенденція зменшення кількості емітентів, які самостійно ведуть реєстри власників іменних цінних паперів.

У таблиці 1.19 представлено розподіл реєстраторів за регіонами та надано окремі дані щодо їх діяльності станом на 31.12.2009.